

ISO 9001:2015 ve ISO 14001:2015 standartları yayımlandı.

Geçiş sürecine ilişkin önemli sorular ve cevapları :

1

Yeni standartlara göre sertifikasyonlar ne zamandan itibaren yapılabilir?

TÜV NORD, DAkkS akreditasyonu altında ISO 9001 ve ISO 14001 standartlarının 2015 versiyonları için akredite edilmiştir. Standartların yayım tarihi itibari ile 2015 versiyonlarına göre sertifikasyon yapılabilmektedir. Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) henüz yeni versiyonlara geçiş planı yayımlamamıştır.

2

Geçiş dönemi ne kadar sürüyor?

Var olan ISO 9001:2008 ve ISO 14001:2004 sertifikaları için, 2015 versiyonuna geçiş **14 Eylül 2018** tarihine kadar tamamlanmalıdır. Bu tarihten sonra, eski versiyonlara göre basılı sertifikalar geçersiz olacaktır.

3

Yeni standartların avantajları nelerdir?

Yeni üst düzey yapı, ISO yönetim sistemi standartları arasında daha fazla uyum yaratarak var olan sistemleri entegre bir bütün haline getirmeyi daha da kolaylaştırmaktadır. Kullanıcı için kolaylık ve pazar odaklılığı daha fazla önem kazanmaktadır. Yani, standart hizmet şirketlerinin özellikleri ve ihtiyaçlarına daha fazla odaklanmakta ve dokümantasyon zorunlulukları da daha esnek bir hal almaktadır. Kuruluşların doğrudan sorumlulukları ise öncekinden daha fazla vurgulanmaktadır. Aynı husus, süreç yaklaşımına ve üst yönetimin sorumluluğuna da uygulanmaktadır.

4

Yeni standartların yapısı nasıldır?

ISO 9001:2015 ile ISO 14001:2015'in Üst Düzey Yapı adı verilen yeni bir yapısı olacaktır. Bu yapı ile tüm yönetim sistemi standartları için aynı bağlayıcı yapının olması ve iki çok önemli avantaj elde edilmesi amaçlanmaktadır. Öncelikle terimler, tanımlar ve yapılar tüm standartlar için kullanılabilir ve ikinci olarak da standartların anlaşılması daha kolay olup farklı standartlar ve sertifikasyonlar birleştirildiğinde de sinerji elde edilmesi mümkündür.

5 Risklerin göze alınması açısından yeni standartlar için özellikle önemli olan hususlar nelerdir?

Risklerin ele alınması “Liderlik” ve “Planlama” konulu maddelerde şu anki durumdan daha fazla merkezi rol oynamaktadır. Her ne kadar belirli bir risk yönetim sistemi talep edilmiyor olsa da kuruluşlar riskleri belirleyebilmeli ve bu riskleri uygun bir şekilde göz önüne alabilmelidir. Ancak önleyici önlemler açısından belirli bir zorunluluk yoktur. Şirketler, riskleri erkenden belirleyebilme ve bu doğrultuda da ilgili önlemleri alabilme imkanına sahip olduklarından bu yöntemden fayda sağlamaktadırlar.

6 Yeni standartta paydaşlarla ilişki nasıldır?

Standartın yeni versiyonunda kuruluşların sadece yasal şartları ve müşterilerin beklentilerini yerine getirme zorunluluğu bulunmamaktadır, aynı zamanda ilgili taraflarla da ilişki halinde bulunmaları gerekecektir. Yani bu şart ile günümüzün çalışma ve sosyal hayatının karmaşıklığı ele alınmakta olup bu şart ile ayrıca arzulanan gelişmelere ulaşma ve riskleri en aza indirme fırsatları da sunulmaktadır.

7 Geçiş için gereken ek süreyi kim belirlemiştir?

Alman Akreditasyon Kurumu (DAkKS), 20/04/2015 tarihinde düzenlenen “ISO 9001:2015 ve ISO 14001:2015’e geçiş talimatları” (Anleitung zum Übergang ISO 9001:2015 und ISO 14001:2015) başlıklı belgede tüm sertifikasyon kuruluşları için standart olarak gereken ek süreyi belirtmiştir.

8 Gözetim tetkiklerinde geçiş için gereken ekstra süre ne kadardır?

Gözetim tetkiki sırasında ISO 9001:2015’in veya ISO 14001:2015’in şartlarına uyacak şekilde yapılacak geçiş için gereken ek süre, en azından gözetim tetkikine ilişkin denetim süresinin yüzde 20’sidir. Bu süre, 0,5 adam gün’den az olamaz.

9 Geçiş, gözetim tetkiki sırasında gerçekleşirse yeni sertifikalar düzenlenir mi?

Gözetim tetkiki tamamlandıktan sonra sertifikalar ISO 9001:2015’e veya ISO 14001:2015’e göre basılacaktır. Sertifikanın geçerlilik tarihi değişmeyecektir.

10 Yeniden sertifikasyon tetkiklerinde geçiş için gereken ekstra süre ne kadardır?

Yeniden sertifikasyon denetimi çerçevesinde ISO 9001:2015’in veya ISO 14001:2015’in şartlarına uyacak şekilde yapılacak geçiş için gereken ek süre, en azından yeniden sertifikasyon denetimine ilişkin denetim süresinin yüzde 10’sidir. Bu süre, 0,25 adam gün’den az olamaz.

11 Yeniden sertifikasyon sırasında geçiş için sertifikalarla ilgili nelerin göz önüne alınması gerekir?

Yeniden sertifikasyon prosedürünün tamamlanmasının ardından ISO 9001:2015 veya ISO 14001:2015'e göre yapılan sertifikaları, üç yıl geçerlilik süresiyle alacaksınız. Bu geçerlilik süresi, bir önceki sertifikadan itibaren başlar. Yani, yeniden sertifikasyon prosedürü zamanında gerçekleştirilirse veya denetim ve uygunsuzluk yönetimi zamanında (son gerçekleştirme tarihine dek) tamamlanırsa son geçerlilik tarihi bir önceki üç yıllık süreye karşılık gelmektedir (eski sertifikanın son geçerlilik tarihi artı 3 yıl).

12 Geçiş için bir fark analizi veya ön denetim gerekli mi?

Yeni standartlara geçiş için sisteminizde nelerin eksik olduğundan emin değilseniz, size bir "fark analizi" veya ön denetim sunmaktan memnuniyet duyacağız. Fark analizi, mesela bir sonraki gözetim veya yeniden sertifikasyon denetimine eklenebilir. Daha fazla bilgiye veya fark analizi teklifine ihtiyacınız varsa lütfen bizimle irtibata geçiniz.

13 Bir sonraki yeniden sertifikasyon/gözetim tetkikinde yeni standarda göre belgelenmek için neler yapılmalıdır?

Yeniden sertifikasyon tetkiki tarihine dair tarafınıza gönderilen bildirimde yeni standarda geçiş konusunda hatırlatıcı bir uyarı da yer alacaktır. Geçişin gözetim tetkiki sırasında gerçekleştirilmesini istiyorsanız ek süreyi planlamamız gerektiğinden sizden bu hususu bize mümkün olduğunca kısa sürede, planlanan tetkik tarihinden üç ay öncesini geçmeyecek şekilde, bildirmenizi rica edeceğiz.

14 İlk sertifikasyonları hangi tarihten itibaren standardın eski versiyonuna göre gerçekleştirmek mümkün olmayacaktır?

Üç yıllık geçiş döneminin sona ermesinin ardından, 14 Eylül 2018 itibari ile ilk sertifikasyonları eski versiyona göre yapmak artık mümkün olmayacaktır.

15 Hangisini uygulamak daha kolay, ISO 9001:2008 mi yoksa ISO 9001:2015 mi?

2015 versiyonun avantajı, standart yapısının kuruluştaki süreçleri takip ediyor olmasıdır. Yani, 2015 versiyonunu uygulamaya koymak daha kolaydır. 2015 versiyonunun önemli bir avantajı, dokümanite edilen prosedürlere daha az gerek duyulmasıdır. Yani kuruluş, özel düzenlenmiş dokümantasyonlar ile kendi kalite yönetimi sistemini kurabilmektedir. 2015 versiyonunun asıl odaklandığı sonuçlardır.

Herhangi birşeyin nerede (yani hangi dokümanda) açıklandığı artık o kadar önemli değildir. En önemli soru, sürecin etkili olup olmadığıdır.

16

ISO 9001:2015 versiyonunu uygularken müşterinin göz önüne alması gereken, eski ve yeni versiyonlar arasındaki en önemli farklılıklar nelerdir?

Standardın yeni bir yapısı vardır. Meşru nedenlerle hariç tutulan haller (imtiyazlar) haricinde 4'den 10'a kadarki tüm maddeler kapsam dahilindedir.

Bazı şartlar ise yenidir. Bunlar arasında, risk esaslı düşünme, süreç yaklaşımının tutarlı bir şekilde uygulanması, dokümanite edilen bilgiler, kuruluş bağlamı, dış kaynak kullanılan süreçlerin ele alınması, yönetim taahhüdüne ve sorumluluğuna daha fazla önem verilmesi, kalite kontrolü ve diğer bazı şartlar yer almaktadır.

17

ISO 9001:2015 versiyonuna göre yapılacak yeniden sertifikasyonlarda karşılaşılabilecek beklenen en büyük güçlükler ve sorunlar nelerdir?

Var olan kalite yönetim sistemini hemen "kaldırıp atmak" kesinlikle önerilmemektedir. Gelecekte bu dokümanlara, süreçlerin kanıtlanmasını sağlamak ve süreç değerlendirmesi için yine ihtiyaç duyulacaktır. Kalite için bir üst yönetim temsilcisine artık ihtiyaç duyulmuyor olsa da kalite yönetim sistemine dair sorumluluk hala devam etmektedir.

18

ISO 9001:2015'de hizmet sektörü artık ne kadar dahildir?

Yeni standart, tüm sektörlerde de kullanılabilir. Hizmet sağlayıcıları özel olarak belirtilmemektedir ve bu nedenle uygulamaya koymak daha kolay olacaktır. Faaliyetlerini yürütmek amacıyla çok sayıda dış kaynak süreci kullanan kuruluşlar, dış kaynak kullanılan süreçlerinin de bu standarda dahil edildiğini göreceklerdir. Dış kaynak süreçlerinin kullanılması halinde ara birimlerin ve takip sisteminin açıklanması ve bunlar için temel göstergelerin belirlenmesi gerekmektedir. Dış kaynak süreçleri, denetim için gereken adam/gün sayısının hesaplanmasında göz önüne alınır.

19

ISO 9001:2015 versiyonu, kullandıkları süreçlerin risklerini göz önüne alması gereken kuruluşları özel olarak ele almakta mıdır? Bunlar hangi kuruluşlardır?

Standart, PDCA (PUKO) döngüsü çerçevesinde risk esaslı düşünmeyi gerektirmektedir. Bu, süreç odaklı risklere ilişkin bir konudur. Müşteri memnuniyetini tehdit eden riskler göz önüne alınmalıdır. Bunlar ağırlıklı ürünle ilgili riskler veya tedarik yetkinliğini tehlikeye düşüren risklerdir.

20

Hizmet sağlayıcılarının, şimdiki 2008 versiyonu karşılaştırıldığında ISO 9001:2015 versiyonunda ne gibi avantajları bulunmaktadır?

Hizmet sağlayıcıları ISO 9001:2008 versiyonunu uygulamaya koyduklarında "ürün" fikrini, "hizmet" kelimesini de içerecek şekilde aktarmak durumunda kalıyorlardı. Yeni standartta ise hizmetler açıkça belirtildiklerinden artık buna gerek bulunmamaktadır.